

Håndbog

Anlæggelse af skinner og
cirkulære gips

 X-LITE[®]

X-LITE® Produktsortiment

X-LITE® findes i tre forskellige varianter. Classic, Premium og Plus.
Valg af produkt afhænger af klinisk indikation samt personlig præference.

X-LITE® er et luftigt letvægtsmateriale, der er konstrueret til at opfylde alle dine behov ved fremstilling af skinner, cirkulære gips og ortoser. Materialet er fremstillet af et 100% bomuldsnet, der imprægneres med en giftfri termoplast. Alle reaktive stoffer i termoplasten er færdighærdet, hvilket betyder den ikke afgiver nogen form for farlige dampe ved gipsning eller når bandagen fjernes med sav eller saks. X-LITE kan derfor anvendes uden ekstra beskyttelse så som handsker eller specialventilation i gipsrummet. Der findes ingen restriktioner ved anvendelse af X-LITE for gravide, allergikere og astmatikere. Dette giver dig et giftfrit og miljøvenligt alternativ- Ecocast!

X-LITE® CLASSIC

CLASSIC er det originale X-LITE® materiale. De store åbninger i nettet giver god ventilation. Som det stærkeste materiale i vores sortiment kan det anvendes til alle skinner og bandager efter eget valg.

X-LITE® PREMIUM

PREMIUM er fremstillet af samme bomuldsnet som CLASSIC, men en tyndere kvalitet med mindre åbninger. Dette gør Premium mere smidig og elastisk og derfor velegnet til mindre anlæggelser på overekstremiteten og til børn.

X-LITE® PLUS

PLUS er fremstillet af Premium materiale beklædt med en blød polyester overflade, hvilket giver fem forskellige farver at vælge imellem. Fungerer godt til cirkulære gips.

Alle tre kvaliteter kommer i ark og dispenserboks til skinner samt ruller i forskellige bredder til cirkulær gipsning.

Indholdsfortegnelse

Instruktioner	4
Polstring og gipsning af skinner	5
Polstring og cirkulær gips	6
Distal Radiusskinne	7 - 8
Distal Radius skinne med dorsal - og volar støtte	9 - 10
Tommelskinne, Radial Kantgips	11 - 12
Volar hånd-/fingerskinne (POSI)	13 -14
Helarmsskinne, model 1	15 - 16
Helarmsskinne, model 2	17 - 18
Cirkulær underarmgips med eller uden tommelstøtte	19 - 20
Cirkulær underarmgips med eller uden tommelskinne	21 -22
Dorsal underbensskinne (Bagre gipsskinne)	23 - 24
Cirkulær underbensgips med tåstøtte	25 - 26
Cirkulær underbensgips	27 -28
Polstring af fod med tåstøtte	29
Polstring af albue	30
Tommelfingerbase stockinette - kantstockinette	31

Instruktioner

- X-LITE® opvarmes i Skinnekar i 65°C-70°C.
- X-LITE® ark skal varmes i vandet i ca. 1 minut og ruller i ca. 3 minutter.
- Sørg for, at vandet trænger helt ind i rullerne og at materialet er helt opvarmet inden du påbegynder arbejdet.

Valg af produkt afhænger af den kliniske indikation samt personlige præferencer.

	Skinner	Ruller
Opvarmning	1 min	3 min
Arbejdstid	45-60 sek	1 min
Afkøling	1-2 min	3-5 min
Belastningsbart		30 min

- Brug en tang til at tage materialet op af skinnekarret og undgå direkte kontakt med vandet. Lad det overflødige vand dryppe af inden anlæggelse. Materialet i sig selv bliver ikke varmt.
- Laminer altid alle lag grundigt ved at trykke/gnide lagene sammen. Både når de samles til skinner eller cirkuleres på patienten.
- Materialet kan omformes et vilkårligt antal gange til den samme patient. Genanvend ubrugte rester og ruller på nye patienter.
- Vi anbefaler altid en individuel vurdering af patientens tilstand, så patientens hud, knoglefremspring og andet er tilstrækkeligt beskyttet. Beskyt og tildæk sår og ar med passende forbindinger. Ved knoglefremspring, ujævnheder og andre følsomme områder anbefaler vi punktpolstring med trykaflastende skum eller lignende.
- De fleste kvaliteter af stockinette og polster fungerer fint med X-LITE®. I denne guide anvender vi X-LITE Stockinette og Foampolster.
- Foretag små ændringer ved at punkt opvarme en færdig anlagt cirkulering eller skinne med en almindelig hårtørrer. Hold altid din egen hånd tæt på det område du opvarmer for at undgå at brænde patienten.
- Anvend en ispose eller isspray for en hurtigere nedkøling af bandagen.

Polstring og gipsning af skinner

Polstring

1

Træk stokinnetten på og anvend punktpolster på knoglefremspring, ujævnheder og områder som er følsomme for tryk.

2

Påfør skumpolster med 50% overlap.

Gipsning

1. Forbered gipsen, mål skinnen i den ønskede længde og fold den i dobbelt lag (tre lag over frakturområdet ved behov), tryk lagene grundigt sammen, klip skinnen i ønsket form og læg den retur i skinnekarret.
2. Forbered patienten, træk stockinetten på og påfør evt. punktpolster og polstring.
3. Læg skinnen på patienten - moduler gipsen godt, fold postring og strømpe og afslut med elastikbind.

Polstring og cirkulær gips

Polstring

Træk stokinettet på og anvend punktpolster på knoglefremspring, ujævnheder og områder som er følsomme for tryk.

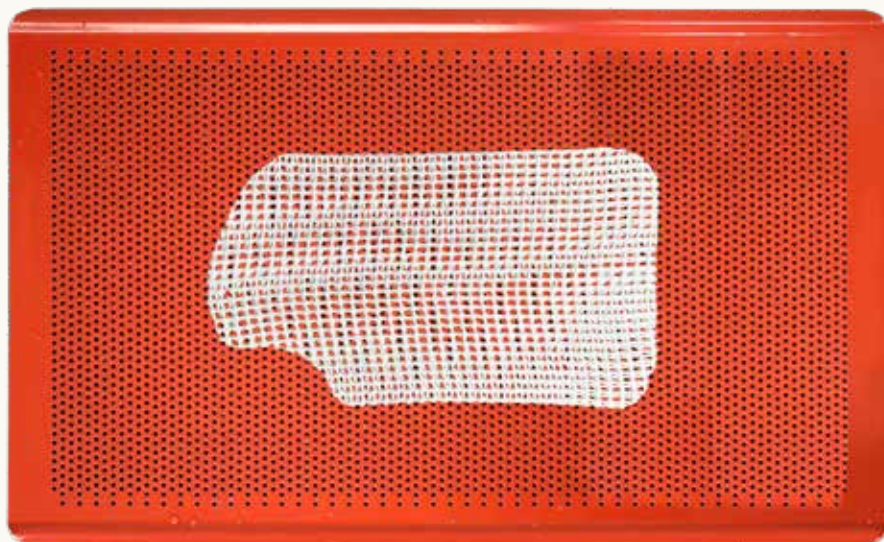
Fold polster og strømpe inden gipsningen påbegyndes.

Gipsning

- Læg rullerne i vandet og lad dem ligge i ca. 3 min. Tag rullerne op og forbered dem ved at åbne platen. Klip og fold kanterne anpasset efter hver enkel gipsbeskrivelse inden du starter anlæggelsen på patienten.
- Forbered patienten, træk stockinetten på og påfør evt. punktpolster og polstring. Fold strømpen inden gipsningen påbegyndes.
- Tag den forberedte gipsrulle op af skinnekarret, ryst rullen fri for overflødig vand - Classic og Premium har en plastseparator og kan derfor trykkes fri for vand. Træk i plastfimen og fjern den kontinuerligt under selve anlæggelsen, så platen ikke sidder fast mellem lagnene.
- Overlap lagene med 50%, 60-80% over led.
- Lad rullen sidde tæt mod ekstremiteten og gå tilbage og moduler gipsen godt. Stryg lagene grundigt sammen. Dette gøres kontinuerligt under hele anlæggelsen.

Distal Radiusskinne

1

Materiale

- Stockinette til arm 5-7 cm bred
- Punktpolster til knoglefremspring
- Polster 75mm
- X-LITE Classic dispenser/ark
- 12,5-15 cm bred
- Elastikbind 6 cm

Klip skinnen i henhold til billedet og tryk lagene godt sammen.

2

Ved anlæggelse af skinnen hold et let træk i begge sider. Den skal ligge tæt men ikke stramme rundt om armen. Håndleddet holdes i funktionstilling og gipsskinne moduleres godt for den bedste funktion/pasform.

3

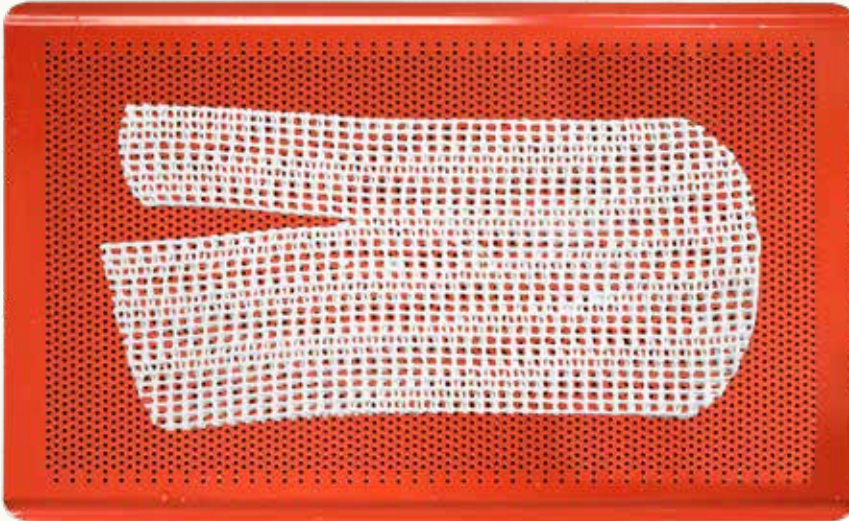

Færdig gips. Håndled i funktionsstilling, frie mcp-led, bevægelsesfrihed i den palmare bøjning, i tommel- og albueled.

Distal Radiusskinne

med dorsal - og volar støtte

1

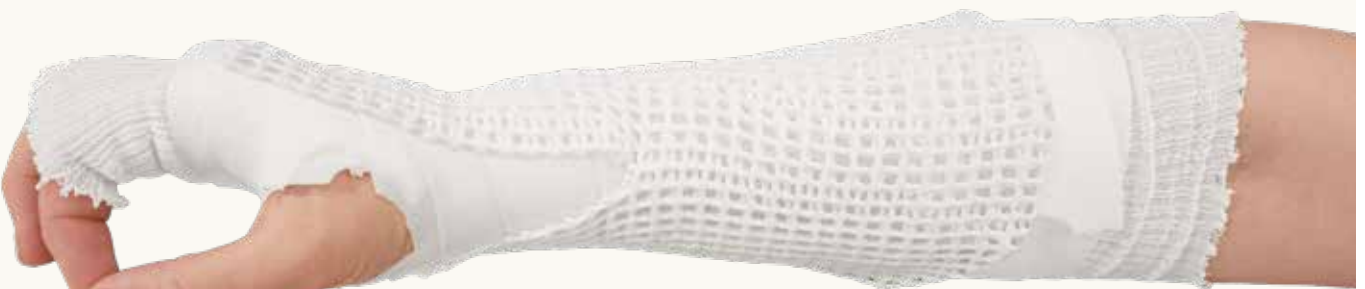

Materiale

- Stockinette til arm 5-7 cm bred
- Punktpolster til knoglefremspring
- Polster 75mm
- X-LITE Classic dispenser/ark 12,5-15 cm bred
- Elastiskbind 6 cm

Klip skinnen i henhold til billedet og tryk lagene godt sammen.

2

Ved anlæggelse af skinnen hold et let træk i begge sider, læg den brede del af skinnen på armens dorsale side, omslut radius og anpas den smalle del af skinnen palmart i hånden. Vær opmærksom på at den volare del af skinnen slutter inden den palmare bøjning. Håndleddet holdes i funktionsstilling og gipskinnen moduleres godt for den bedste funktion/pasform.

3

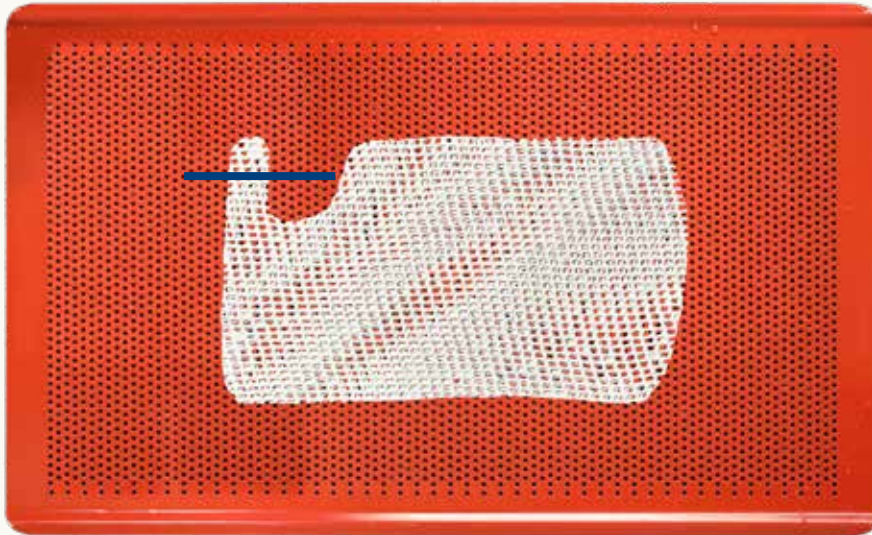

Færdig gips. Håndled i funktionsstilling, frie mcp-led, bevægelsesfrihed i den palmare bøjning, i tommel- og albueled.

Tommelskinne

Radial kantgips

1

Materiale

- Stockinette til arm 5-7 cm bred
- Stockinette til tommel 2-3 cm bred
- Punktpolster til knoglefremspring
- Polster 75mm
- X-LITE Classic eller Premium dispener/ark 10-15 cm bred
- Elastiskbind 6 cm

Klip skinnen i henhold til billedet. Hvis der ikke ønskes cirkulær støtte rundt om tomlen, men kun en skinne, klippes den korte del af inden gipsningen (se blå markering) og skinnen trykkes ikke sammen rundt om tomlen ved anlæggelsen.

2

Ved anlæggelse af skinnen hold et let træk i begge sider, læg skinnen på armens radialside fra tomlens ip-led og op på underarmen (for lang gipsskinne som støtter hele tomlen, anlæg skinnen så den dækker hele ip-ledet). Håndleddet holdes i funktionstilling og gipsskinnen moduleres godt for den bedste funktion/pasform. Ekstra vigtigt med grundig modulering rundt om tomlen og tommelfingerbasen.

3

Færdig gips. Håndled i funktionsstilling, frit ip-led, patienten skal kunne holde tommelgrebet mellem pege- og tommelfinger (om ikke andet angives). Velmoduleret omkring tommel og tommelfingerbasen.

Volar Hånd-/fingerskinne

(POSI)

1

Materiale

- Stockinette til arm 5-7 cm bred
- Stockinette til fingre 2-3 cm bred/fingerbandage
- Punktpolster til knoglefremspring
- Polster 75mm
- X-LITE Classic dispenser/ark 12,5-15 cm bred
- Elastiskbind 6 cm

Klip skinnen i henhold til billedet og tryk lagene godt sammen.

2

Ved behov anbefaler vi fingerbandagering under gipsen for at mindske og afhjælpe ødem i hånd og fingre. Fingerbandageringen erstatter i dette tilfælde fingerstockinette.

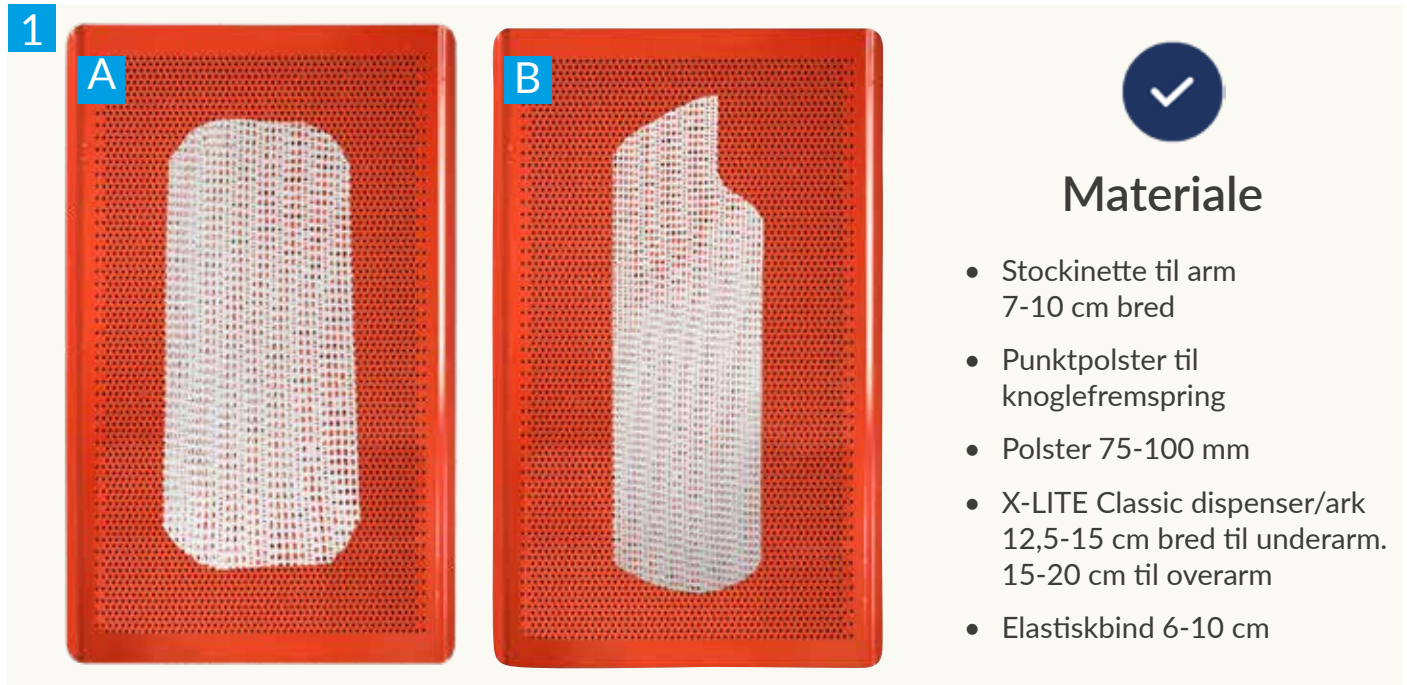
Ved anlæggelse af skinnen hold et let træk i begge sider, læg skinnen volart på hånden, fold eventuelt overflødigt materiale rundt om dig 5. Håndleddet holdes i funktionsstilling, mcp-led i ca. 80° og fingrene helt lige. Gipsskinnen moduleres godt for den bedste funktion/pasform. Ved behov kan skinnen dække dig 2-5.

Færdig gips. Fingre, hånd og håndled i POSI.

Helarmsskinne

Model 1

Helarmsskinne i to dele. Skinne A måles efter overarm og skinne B efter underarm, begge går rundt om albuen = fire lag over albuen. Klip skinnen i henhold til billedet.

Anlæg skinne 1A på overarmen, hold et let træk i begge sider af skinnen, klem overflødig materiale under albuen tæt sammen og klip det bort (se billede). Moduleres godt for den bedste funktion/pasform.

Anlæg skinne 1B på underarmen, hold et let træk i begge sider af skinnen, klem overflødig materiale tæt sammen ved albuen og klip det bort (se billede).

4

Arbejd alle lag over albuen godt sammen for en holdbar laminering. Moduler hele skinnen for bedste funktion/pasform.

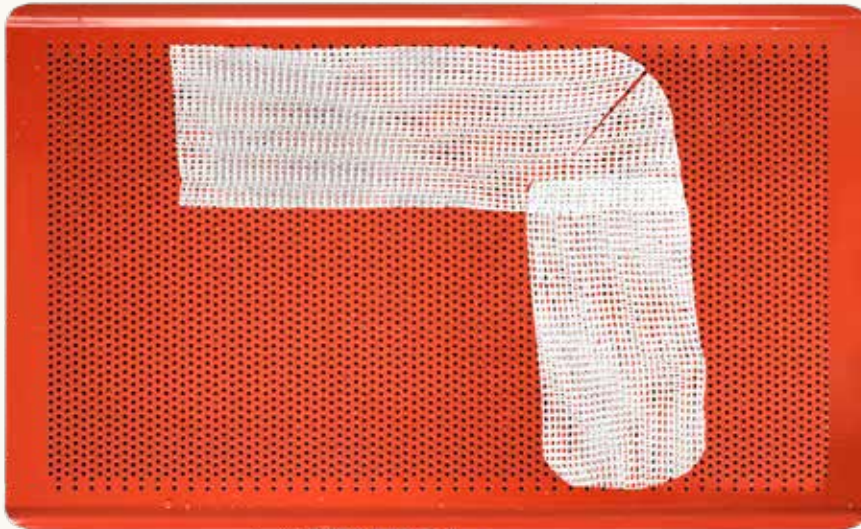
5

Færdig gips. Hånd og håndled i funktionsstilling. Underarm i neutral. 90° i albueled (om ikke andet er angivet). Korrekt længde proksimalt.

Helarmsskinne

Model 2

1

Materiale

- Stockinette til arm
7-10 cm bred
- Punktpolster til
knoglefremspring
- Polster 75-100 mm
- X-LITE Classic dispenser/ark
12,5-15 cm bred til underarm.
15-20 cm til overarm
- Elastiskbind 6-10 cm

Den ene skinne måles efter overarmen og den anden efter underarmen, begge rundt om albuen. Læg de to skinner sammen med en overlappning på ca. 2 cm så du får en L-formet skinne. Klip et hak 2/3 op vinkelret mod hjørnet på L-skinnen.

2a**2b****2c**

Fold de to dele henover hinanden ved hakket og moduler lagene godt sammen så der dannes en rund lomme til albuen.

3

Start med at fæste skinnen rundt om albuen og træk herefter skinnen op på overarmen og ud på underarmen.

4

Klip skinnen i begge ender for at tilpasse længden. Klip rundt om tomlen for fri bevægelighed. Moduler godt for den bedste funktion og pasform.

5

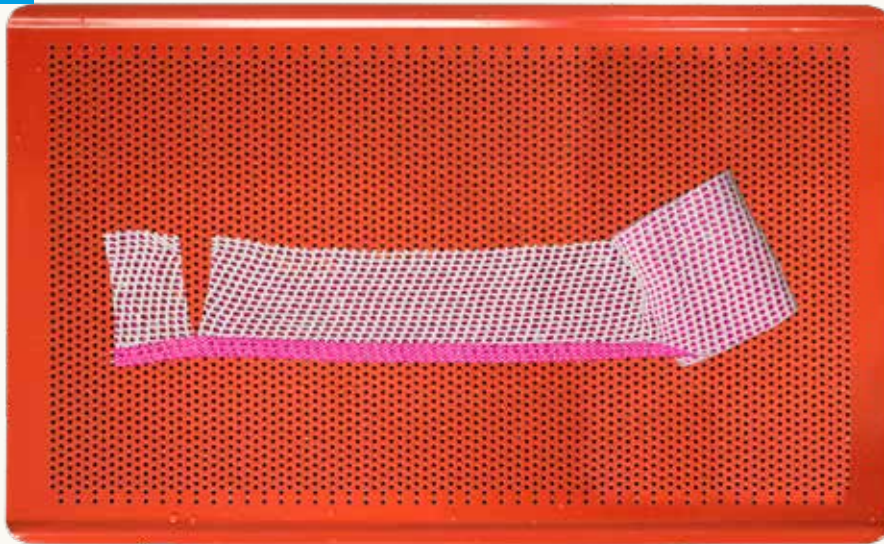

Færdig gips. Hånd og håndled i funktionstilling. Underarm i neutral. 90° i albueled (om ikke andet er angivet). Korrekt længde proksimalt.

Cirkulær underarmsgips

Med eller uden tommelstøtte

1

Materiale

- Stockinette til arm
5-7 cm bred
- Stockinette til tommel
2-5 cm bred
- Punktpolster til
knoglefremspring
- Polster 75mm
- X-LITE Plus rulle 7,5 cm,
1-2 stk. ruller

Fold kanten på den ene side af rullen og klip efterfølgende et hak ca. 10 cm inde på rullen. Klip hakket frem til den foldede kant.

2

Start med at gipse rundt om tomlen, sørg for at den forberedte "flap" ligger langs med tomlen, træk i rullen så den går rundt om tomlen og det klippede hak passer ned imellem hånd og tommel.

Moduler gipsen rundt om tomlen for den bedste pasform. Gå en hel omgang rundt om tomlen og forsæt videre rundt om hånden. Hav et let træk i rullen når du arbejder.

3

Når du har gået en omgang rundt om hånden og kommer retur til tomten, klippes et hak i materialet for endnu en gang at få gipsen imellem hånd og tommel (se billede).

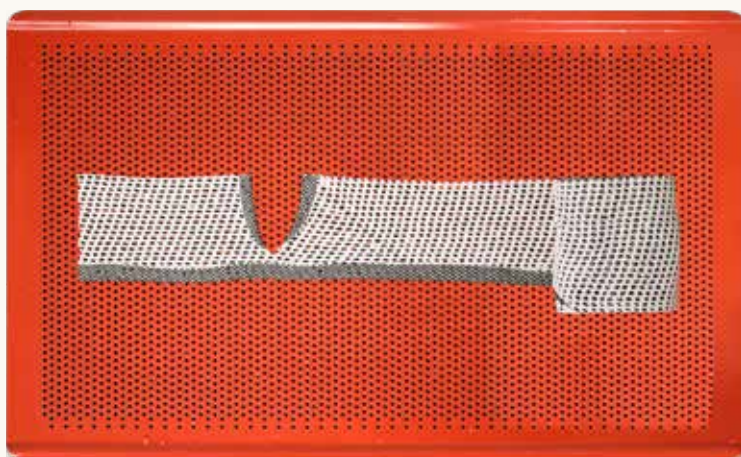
Moduler gipsen godt ind i håndfladen. Forsæt cirkuleringen op på underarmen med 50% overlapning.

4

Færdig gips. Hånden i funktionsstilling. Fri ip-led i tommel og fri bevægelse i albueledet. Velmoduleret i håndfladen og mellem radius/ulna.

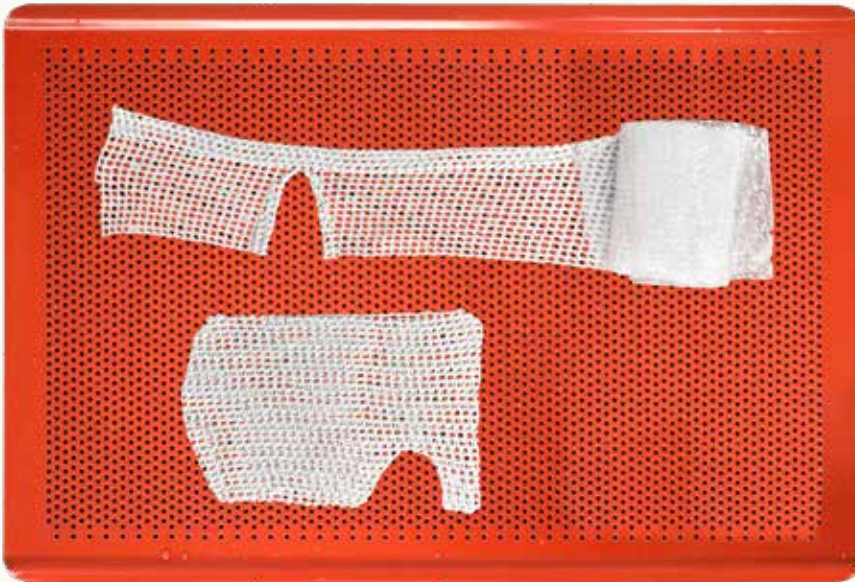
Ved anlæggelse af en underarmsgips hvor der ikke ønskes tommelstøtte, klippes hakket i rullen ca. en håndsbredde inde på gipsrullen. Påbegynd cirkuleringen rundt om hånden (ikke rundt om tomten).

Cirkulær underarmsgips

Med eller uden tommelskinne

1

Materiale

- Stockinette til arm
5-7 cm bred
- Stockinette til tommel
2-5 cm bred
- Punktpolster til
knoglefremspring
- Polster 75mm
- X-LITE Premium rulle 7,5 cm,
1-2 stk. ruller
- Tommelskinne i Premium
10 cm bred

Fold kanten på den ene side af ruller og klip efterfølgende et hak en håndsbredde inde på rullen, klip hakket frem til den foldede kant. Forbered tommelskinnen i dobbelt lag og klip den i henhold til anvisningen på billedet. Læg alt tilbage i skinnekarret.

2

3

Start med at anlægge tommelskinnen. Læg skinnen på armens radialside fra tomlens ip-led og op på underarmen. Håndleddet holdes i funktionsstilling. Ekstra vigtigt med grundig modulering omkring tommel og tommelfingerbasen.

Påbegynd gipsningen rundt om hånden, anpas hakket ind mellem tommel og pegefinger, sørg for at have et let træk ved første omgang, så den kommer til at ligge tæt. Plastfilmen trækkes kontinuerligt væk fra gipsmaterialet under selve gipsningen, så platen ikke fastner imellem lagene. Fortsæt op på underarmen med 50% overlap.

4

Fæst rullen mod underarmen så materialet ikke bliver koldt. Gå hele tiden tilbage og moduler vel i håndfladen.

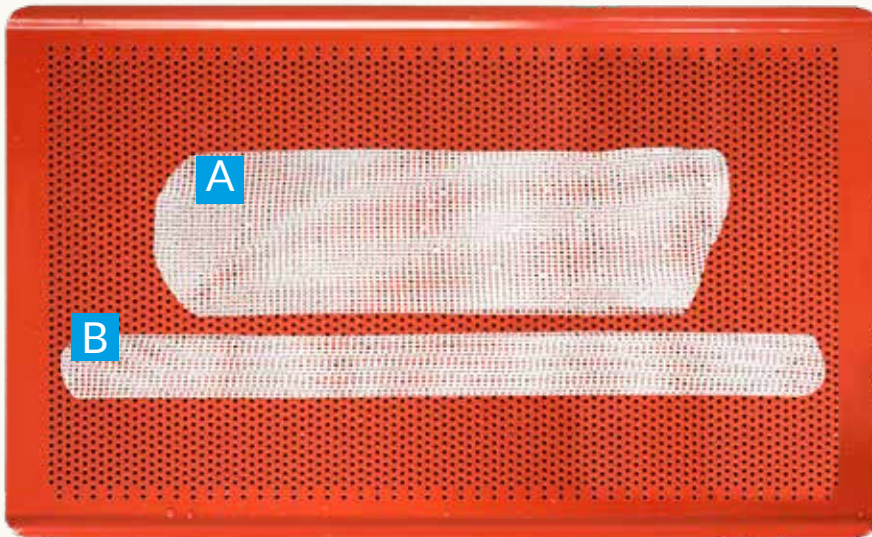

Ved anlæggelse af en underarmsgips uden tommelstøtte udelades tommelskinnen.

Færdig gips uden tommelstøtte. Hånden i funktionsstilling. Fri bevægelighed i tommel, tommelfingerbase og albueled. Velmoduleret i håndfladen og mellem radius/ulna.

1

Materiale

- Stockinette til ben 7-10 cm bred
- Punktpolster til knoglefremspring
- Polster 100 - 125 mm
- X-LITE Classic dispenser/ark 15 + 20 cm bred
- Elastiskbind 10 cm

Klip skinnerne i henhold til billedet. Skinne A: 20 cm bred målt efter længden på underben og fod, to lag. Skinne B: 15 cm bred, samme længde som skinne A, fold dobbelt lag på længden.

2

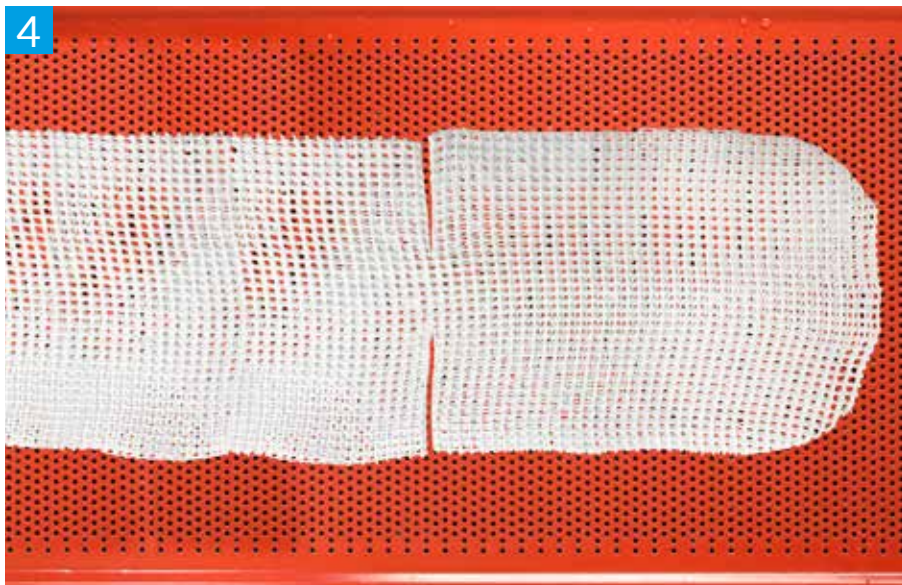
Anlæg skinne A som et L ved at lægge skinnen på benets dorsalside ud under foden. Hold et let træk i begge sider af skinnen. Klem overskydende materiale tæt sammen på begge sider ved anklen og klip det væk.

3

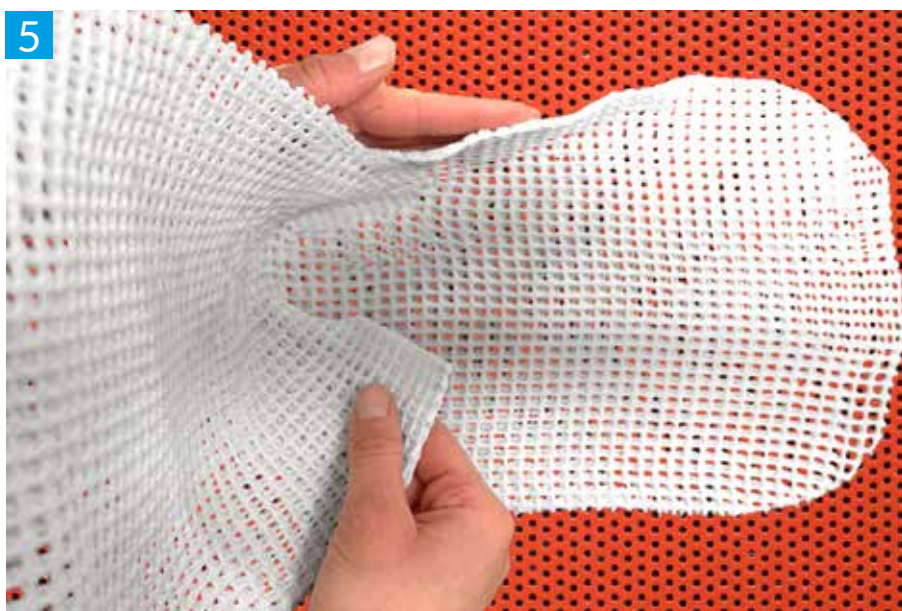
Anlæg skinne B som et U under foden og lad den fortsætte op på begge sider af benet. Herved låses de klippede sammeføjninger på skinne A. Foden holdes i 90° og gipskinnen moduleres godt for bedste funktion/pasform.

4

Skinnen kan også formes inden anlæggelse. I denne model anvendes 3 lag gips rundt om fod og fodled (ingen U-skinne). Mål længden på foden og klip et hak på begge sider som illustreret på billedet.

5

Fold siderne så de former en L-skinne og der kommer en lomme til hælen. Laminer materialet godt sammen. Genopvarm skinnen. Ved anlæggelse placeres hælen først i skinnen, fæstes ud under foden og efterfølgende op på underbenet.

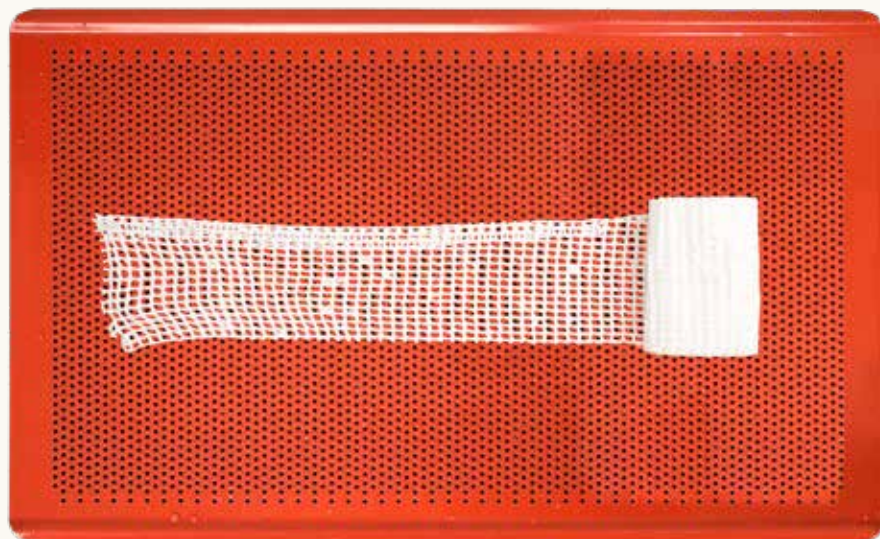
6

Færdig gips. Fodled i 90°, frie tæer, fri bevægelse i knæled.

Cirkulær underbensgips med tåstøtte

1

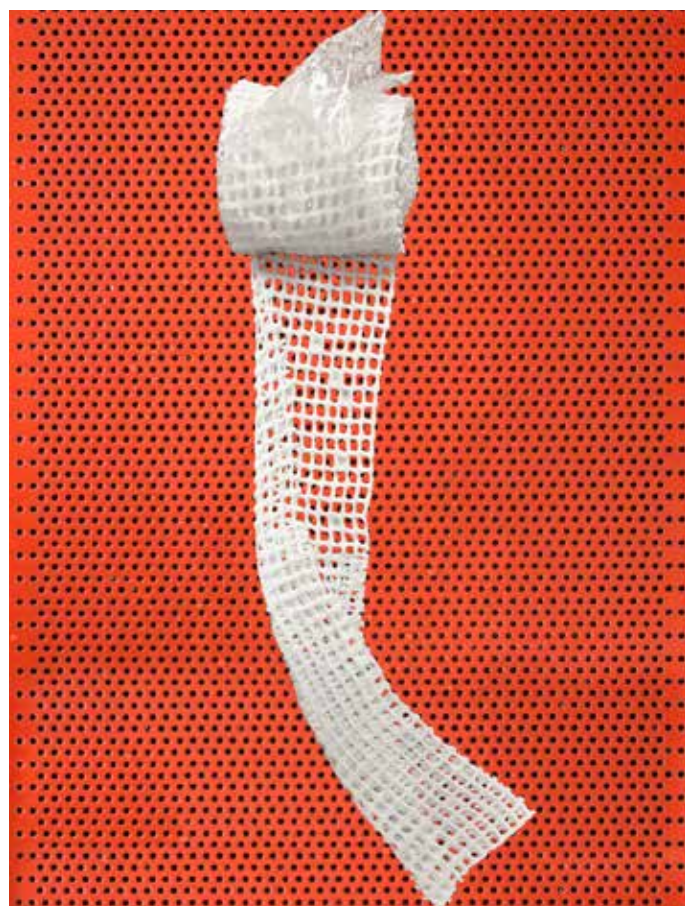
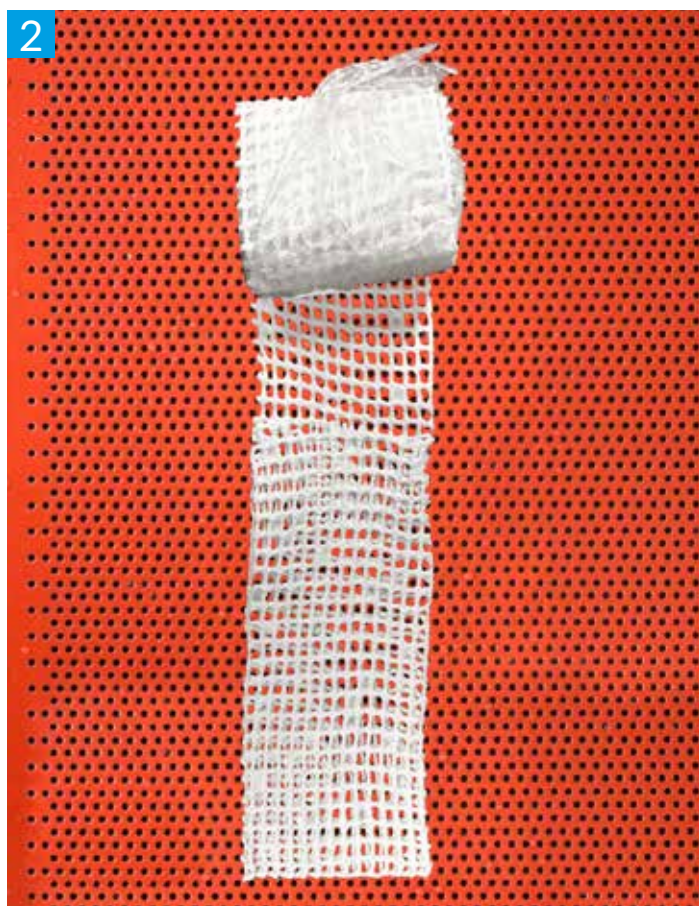

Materiale

- Stockinette til ben
7-10 cm bred
- Punktpolster til
knoglefremspring
- Polster 100 - 125 mm
- X-LITE Classic rulle 1 stk.
7,5 cm + 2-3 stk.
10 cm/12,5 cm

Fold kanten på den ene side af en 10 cm rulle, som skal anvendes til den proksimal start.

2

Forbered tådelene ved at folde de første 20 cm af 7,5 cm rullen dobbelt. Fold tådelene som illustreret på billedet så der kommer 3 lag under tærne.

3

Påbegynd gipsningen proksimalt på underbenet med den rulle, hvor kanten er foldet. Overlap med 50/50. Plastfilmen trækkes kontinuerligt væk fra gipsmaterialet under selv gipsningen, så platen ikke fastner imellem lagene.

4

5

Når du kommer til hæl og fodsål kan gipsen forstærkes ved at folde dobbeltlag og arbejde frem og tilbage, se billede. Når du kommer til tæerne og skal afslutte, anlægges den forberedte tådel under tæerne og arbejdes sammen med resten af gipsen. En gipssko kan med fordel anlægges med det samme for at hjælpe gipsen med at tørre i korrekt stilling.

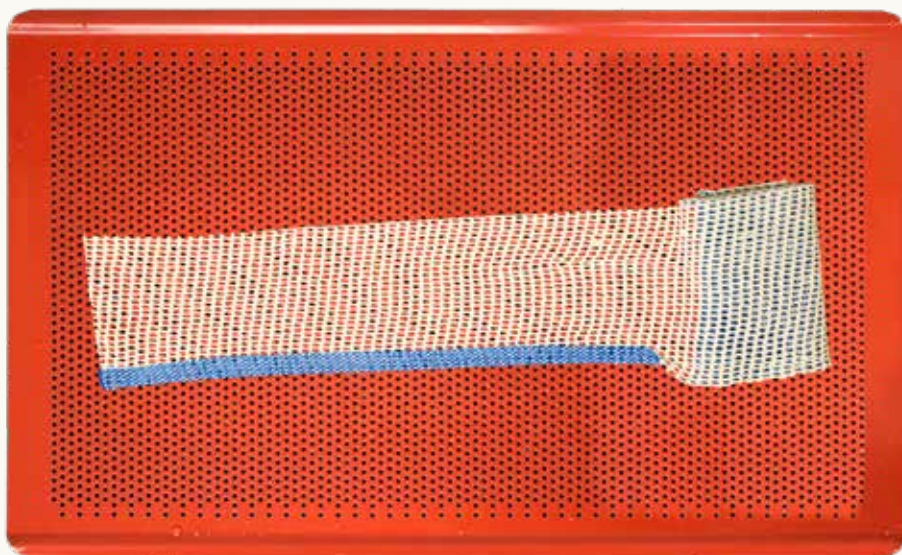
6

Færdig gips. Fodled i 90°, patienten har god støtte hele vejen ud under tæerne. Fuld bevægelighed i knæled.

Cirkulær underbensgips

1

Materiale

- Stockinette til ben
7-10 cm bred
- Punktpolster til
knoglefremspring
- Polster 100 - 125 mm
- X-LITE Plus rulle 1 stk.
10 cm + 2-3 stk. 12,5 cm

Fold kanten på den ene side af 10 cm rullen.

2

Start med at gipse ved tærerne med 10 cm rullen, som har foldet kant. Læg den foldede kant ud mod tærerne. Overlap 80/20 rundt om fod og fodled. Fortsæt op ad benet med 50/50 overlap.

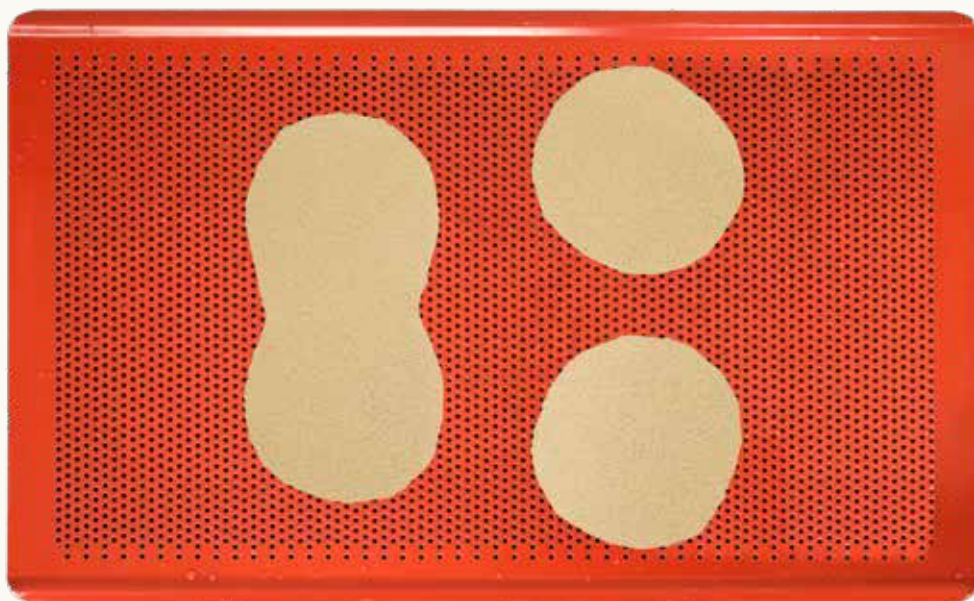
Afslut under knæet ved at folde kanten på gipsen, når du ligger sidste omgang.

Færdig gips. Fodled i 90°, god støtte hele vejen ud til tåranden plantart. Patienten har fuld bevægelighed i knæleddet.

Polstring af fod med tåstøtte

1

Punktpolster for malleoler og hæl.

2

Anlæg ved behov punktpolster på malleoler, hæl og evt. andre knoglefremspring for at undgå tryk og gnidning.

3

Anlæg polsteret så det dækker hele vejen ud under tæerne. Klip efterfølgende overflødigt polster væk på oversiden af foden for at få frit udsyn til tæerne.

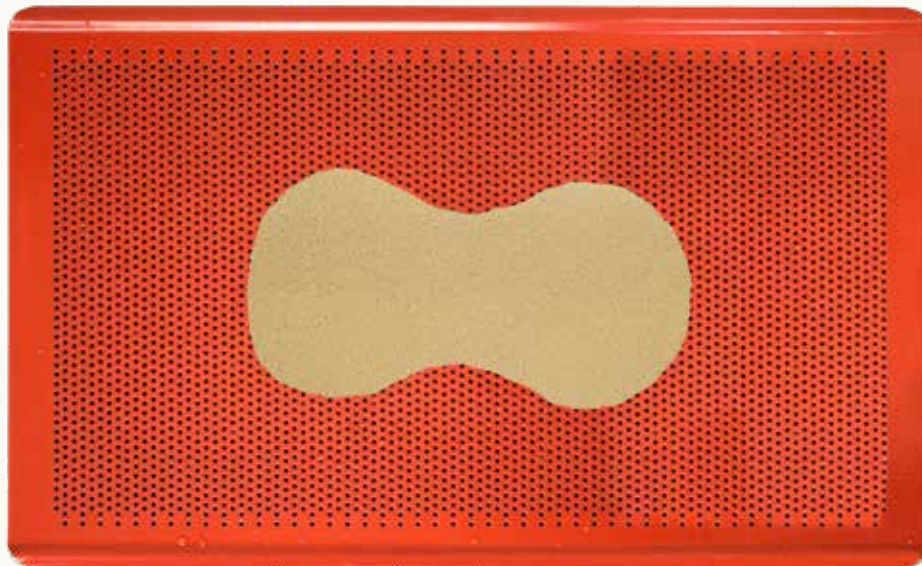
4

Fold stockinetten ned i dobbelt lag og fold en gang til så tæerene er helt fri og du har en blød kant.

Polstring af albue

1

Punktpolster for albue og epikondyler.

2

Anlæg punktpolster så det dækker olecranon og epikondylerne for at undgå tryk og gnidninger.

3

Anlæg polster med 50% overlap. Ved albuen foldes vattet, og der arbejdes frem og tilbage, så der kommer ekstra lag under albuen og færre lag i armbøjningen.

Tommelfingerbase stockinette - kantstrømpe

Denne stockinette kan med fordel anvendes på alle under- og helarmsgips (skinner og cirkulære) hvor tomten skal have fri bevægelighed.

Stockinette 5 cm bred og ca. 10-12 cm lang. Klip et hak i strømpen som vist på billedet.

Træk stockinetten på så den sidder rundt om håndleddet og ud over tomten.

Fold strømpen først en gang så den ligger dobbelt over tomten. Fold efterfølgende en gang til så der bliver en fin kant rundt om tommelfingerbasen.

Support for Better Life

Sverige
042-25 27 01
info@camp.se
camp.se

Danmark
43 96 66 99
info@camp.dk
camp.dk

Finland
09-350 76 30
info@camp.fi
camp.fi

Norge
23 23 31 20
info@camp.no
camp.no